

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/103/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619201593
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2021:1619201593.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého L. P., nar. XX.XX.XXXX, t.č. dočasne umiestnený v Centre pre deti a rodiny O., A. XX, O., zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matky C. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, K. - P., t.č. v ÚVTOS G. - R., Z. XXX/XX, XXX XX G.-R. a otca neuvedeného, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje nad maloletým L. P., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny O., so sídlom A. XX, O..

Matka C. P., nar. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletého L. P., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 30% zo sumy životného minima pre nepplnoleté, nezaopatrené dieťa mesačne podľa osobitného zákona, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku v časti výroku o zverení maloletého do ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom je maloletý umiestený, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 08.07.2019 sa navrhovateľ - ÚPSVaR Malacky domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý bol rozsudkom OS Bratislava II č.k. 49P/282/2012-43 zverený do spoločnej pestúnskej starostlivosti pestúnov L.. Na základe uznesenia OS Malacky č.k. 8P/322/2018-5 zo dňa 03.12.2018 sa maloletý nachádza v starostlivosti CDR O.. Okresný súd Malacky rozsudkom č.k. 8P/322/2018-31 zo dňa 12.02.2019 zrušil pestúnsku starostlivosť. Dôvodom bolo, že pestúnka zomrela pri autonehode, pri ktorej bol zranený aj maloletý. Maloletý vyžaduje zvýšenú starostlivosť, ktorú sám pestún nedokázal zabezpečiť. Maloletý je autista, navštevuje endokrinológiu, neurológiu, očné ambulancia, je celiatik a užíva lieky na alergiu a nepočuje dobre na ľavé ucho. Matka sa o maloletého nezaujíma a nekontaktuje ho.

2. Matka sa k návrhu nevyjadrila len písomne súdu oznámila, že súhlasí, aby súd konala rozhodol v jej neprítomnosti, a to z dôvodu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Preto súd v zmysle ustanovenia § 180 Civilného sporového poriadku s poukazom na ustanovenie § 31 Civilného mimosporového poriadku konal a rozhodol v neprítomnosti matky maloletého.

3. Súd sa oboznámil s návrhom, vyjadreniami účastníkov a s obsahom celého poručenského spisu maloletého vedeného tunajším súdom a vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka a listinnými dôkazmi založenými v spise, ktorými sú: rodný list maloletého, odpoveď na lustráciu matky v

Sociálnej poisťovni, správa Centra pre deti a rodiny O., správa o povesti od obecného úradu na matku, správa ÚPSVaR zo sociálneho šetrenia, odpoveď na lustráciu v ZVJS, z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

4. Z poručenského spisu maloletého súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. č.k. 49P/91/07 - 28 zo dňa 19.04.2007 bolo vyslovená osvojiteľnosť maloletého a rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 49P/91/07-36 zo dňa 11.06.2007 bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým s tým, že súd určil matke zákonnú minimálnu vyživovaciu povinnosť. Následne rozsudkom OS Bratislava II č.k. 49P/282/2012-43 zo dňa 26.03.2013 súd zveril maloletého do pestúnskej starostlivosti a matku zaviazal plnením vyživovacej povinnosti v zákonnej minimálnej výške. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 8P/322/2018-31 zo dňa 12.02.2019 súd na návrh pestúna zrušil pestúnsku starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. č.k. 49P/282/2012-43 zo dňa 26.03.2013.

5. Podľa lustrácie zo Sociálnej poisťovne bola matka od 03/2020 doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody zaradená do práce s vymeriavacím základom od 1,36 do 24,86 Eur mesačne. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody nebola v Sociálnej poisťovni evidovaná. Podľa lustrácie v ZVJS má matka uložený trest odňatia slobody od 08.02.2020 do 08.02.2021. Podľa správy o povesti na matku, obecný úrad nemá informácie o rodinných pomeroch matky, pri šetrení v mieste trvalého pobytu matky sa oslovení susedia nevedeli vyjadriť k spôsobu je života. Priestupky neevidujú.

6. Podľa správy CDR Piešťany zo dňa 11.02.2020 je s maloletým v kontakte len bývalý pestún maloletého. Maloletý je vzhľadom na svoj zdravotný stav - autizmus, umiestnený v skupine pre ŽZP deti. Maloletý sa adaptoval na ústavnú starostlivosť pomaly, našiel si kamarátov, je obľúbený. V sebaobslužných činnostiach potrebuje pomoc. Bývalý pestún si maloletého bráva na predĺžené víkendy a sviatky. Maloletý sa z pobytov vracia spokojný, aj keď niekedy je smutný. Pri svojom postihnutí si neuvedomuje, prečo je v CDR a do O. chodí len na krátko. Nikto iný o maloletého neprejavuje záujem. CDR o matke maloletého nemá žiadne informácie. Matka maloletého opustila už po pôrode a maloletý vyrastal so sestrou v CDR A., o sestre maloletého nemá CDR informácie. CDR vyjadrilo súhlas so zverením do ústavnej starostlivosti a s určením minimálneho výživného matke. Podľa správy ÚPSVaR sa o maloletého z rodiny dlhodobo nikto nezaujíma, pričom pobyt matky nie je ÚPSVaR známy.

7. Kolízny opatrovník v konaní uviedol, že zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti je v jeho záujme, keďže jediný záujem o maloletého prejavuje jeho bývalý pestún, ktorý však nedokáže zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Maloletý má zdravotné problémy. Kolízny opatrovník súhlasil s určením zákonnej minimálnej vyživovacej povinnosti matke.

8. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

9. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

10. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

11. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa ust. § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

15. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

16. Podľa ust. § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

23. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

25. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety

neplní vyživovací povinnost poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

26. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

27. Zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby než rodiča (či už fyzickej alebo právnickej) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu starostlivosť o dieťa. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti musí byť tiež splnená podmienka, že nie je možné zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej alebo náhradnej osobnej starostlivosti a u dieťaťa, ktoré je osvojiteľné, ani do predosvojiteľskej starostlivosti. Dôvody na strane rodičov, pre ktoré nie sú spôsobilí poskytovať dieťaťu osobnú starostlivosť, môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Ústavná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti a má voči iným formám náhradnej starostlivosti subsidiárny charakter. Ústavná starostlivosť predstavuje vždy krajné riešenie, keďže práve zdravé rodinné prostredie je najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí.

28. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

29. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že matka ani nikto z rodiny maloletého nejavi o maloletého akýkoľvek záujem, a to už od narodenia maloletého. Otec maloletého nie je v rodnom liste uvedený. Kontakt s maloletým po jeho umiestnení do CDR udržiava len jeho bývalý pestún. Maloletý bol niekoľko rokov zverený do pestúnskej starostlivosti, avšak po smrti pestúunky jej manžel požiadal o zrušenie pestúnskej starostlivosti, ktorú už podľa svojho vyjadrenia nedokázal maloletému sám zabezpečiť. V súčasnosti nie je možné zverenie maloletého do inej formy náhradnej starostlivosti, keď tu nie je žiadna osoba, ktorá by takúto starostlivosť mohla a chcela maloletému zabezpečiť. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti je aktuálne jedinou možnosťou ako zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého. So zreteľom na uvedené, vyhodnotiac návrh ako plne dôvodný, súd naradil nad maloletým ústavnú starostlivosť, ktorá sa v súlade s podaným návrhom bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny O., kde sa maloletý už v súčasnosti nachádza.

30. Nariadením ústavnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká. Matka maloletého je preto povinná prispievať na maloletého výživným, a to zariadeniu, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Vzhľadom k zisteným majetkovým pomerom na strane matky maloletého, ktorá má spolu 2 vyživovacie povinnosti, nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody, pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody si zabezpečovala obživu nezisteným spôsobom a zdržiaval sa na neznámom mieste, vzhľadom súd ako dôvodné určiť matke maloletého vyživovacia povinnosť v zákonnej minimálnej výške, ktorú je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na jeho schopnosti a možnosti, teda vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne.

31. Súd poznamenáva, že suma životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa je stanovená zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Výška súm životného minima je potom každý rok s účinnosťou od 01.07 stanovená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Keďže sa suma životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa k 01. júlu každoročne menia, súd do výroku rozhodnutia dal percentuálne určenie. Toho času je suma životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa určená vo výške 98,08 Eur mesačne, z toho 30 % činí sumu 29,42 Eur.

32. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 4 vyhotoveniach.

Odvolať môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolať len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. C.m.p.).